

Toegang tot kwalitatieve onderzoeksinformatie: ook in het Nederlands?

Het zoeken naar informatie is met internet aanzienlijk gemakkelijker geworden. Er zijn veel zoekmachines die je – na het intypen van het zoekwoord – toegang geven tot de informatie waarnaar je op zoek bent. Je krijgt dan overwegend heel gerichte – en vaak feitelijke – informatie over bijvoorbeeld een bepaalde ziekte waar je aan lijdt, over de diagnose of de verschijnselen. Je kunt ook meer lezen over de medicatie die je hebt ontvangen. Je zoekt naar contactadressen of bepaalde organisaties. Het is er bijna allemaal te vinden. Ook reisverhalen over bepaalde streken of trektochten die mensen hebben gemaakt. Zoeken op internet wordt moeilijker als je minder feitelijke informatie wilt vergaren. Als je zoekt naar een thema of een verschijnsel dat je op een kwalitatieve wetenschappelijke wijze wilt onderzoeken.

Ga je vervolgens voor informatie naar de universiteitsbibliotheek, dan merk je dat steeds meer tijdschriften niet meer in de rekken staan. Ze verdwijnen omdat abonnementen opgezegd worden of ze staan niet meer in het rek omdat ze digitaal verschijnen. Soms heb je daar via de universiteitsbibliotheek toegang toe, soms is een abonnement via internet nodig en soms is het tijdschrift op internet voor iedereen toegankelijk. De zoektocht kost veel tijd. De toegang tot kwalitatieve informatie zou eenvoudiger moeten zijn. Niet alleen voor wetenschappers, maar ook voor anderen die geïnteresseerd zijn in wetenschappelijke informatie.

Een voorbeeld van goede toegang tot kwalitatief onderzoek biedt het Engelstalige *British Medical Journal*. Dit tijdschrift is op internet bereikbaar via www.bmj.com. In het midden van de openingspagina staat in het blauw een inhoudsopgave, waarop je kunt klikken. Het geeft je toegang tot de gewenste bron. Eén van de mogelijkheden – naast *Current Issue* – is de optie *Collected Resources*. Als je daarop klikt kom je op de verzameling artikelen die in *BMJ* sinds 1998 is gepubliceerd gerangschikt naar (medische) specialisatie en onderwerp. Een van de onderwerpen is *Statistics and Research Methods*. Naast de trefwoorden *Bayesian Statistics* en *Randomized Controlled Trials* bestaat ook het trefwoord *Qualitative Research*. Klik je daarop dan verschijnen alle kwalitatieve onderzoeksartikelen die sinds 1998 in *BMJ* zijn verschenen. Een opluchting als je op zoek bent naar een goed voorbeeld van kwalitatief onderzoek of informatie over een bepaald onderwerp waarover je geen statistische informatie wilt.

Misschien is dit een voorbeeld voor Nederlandse tijdschriften, want voor Nederlandstalige publicaties over kwalitatief onderzoek ben je vaak op je net-

werken aangewezen. De meeste Nederlandstalige wetenschappelijke tijdschriften zijn ook niet toegankelijk via internet, in ieder geval niet de sociaal-wetenschappelijke tijdschriften. Enerzijds niet getreurd, want publiceren in het Nederlands staat niet in hoog aanzien op de universiteit. De beoordeling is beter als er in een Engelstalig tijdschrift – de voertaal van de internationale wetenschappelijke gemeenschap – een artikel is gepubliceerd. Je kunt je afvragen wiens belang daarmee wordt gediend. Is dat de internationale gemeenschap of gaat het alleen om de publikatie op zich? Tegelijkertijd stuit je met het Engels als voertaal op een van de tegenstrijdigheden die de huidige Nederlandse samenleving zo kenmerkt. Wordt van de buitenlanders die zich hier willen vestigen in het kader van de inburgeringsplicht gevraagd zich de Nederlandse taal eigen te maken op straffe van vergaande sancties, de academische wereld moet zich bij voorkeur schriftelijk in het Engels uitdrukken als zij van een aanstelling verzekerd wil zijn en blijven.

Het is dus, anderzijds, wel betreurenswaardig dat de toegang tot Nederlandstalige tijdschriften zo beperkt is. Velen – en niet alleen zij die de Engelse taal niet zo machtig zijn – hebben geen toegang tot resultaten van Nederlands onderzoek omdat de publikaties verschijnen in bladen die men niet kent.

Er is nog geen universiteit, die zich profileert als universiteit die met beide benen in de samenleving staat. Waar fundamenteel onderzoek wordt verricht naar tegenstrijdigheden in de Nederlandse samenleving en de plaats van de universiteit daarbinnen. Zou zo'n universiteit bestaan, dan zou deze haar medewerkers de mogelijkheid bieden om de resultaten van onderzoek in zowel Nederlandstalige wetenschappelijke tijdschriften als Engelstalige te publiceren, waarvoor zij evenveel punten krijgen. Die universiteit heeft twee doelen voor ogen: wetenschappelijke kennis toegankelijk maken voor brede doelgroepen in de Nederlandse samenleving en voor een internationaal publiek.

Zolang dat nog niet het geval is, is er in ieder geval KWALON. Dit tijdschrift maakt resultaten van kwalitatief onderzoek in Nederland in druk en via internet toegankelijk voor een breed publiek. KWALON is makkelijk bereikbaar via www.kwalon.nl.

Fijgje de Boer